

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Stephani Thevpoli Bened. F. Patric. Veneti,
Academicarum Contemplationum Lib. X**

Piccolomini, Francesco

[Basel], 1590

VD16 ZV 12463

Qua via ad summum bonu[m] eleuemur. Cap. 5.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12918

ne felicitatem esse positam, censendum est. Confirmatur; quoniam ab eo solo potest absolute pendere bene esse, à quo pendet esse: homo esse habet ab vniuersi opifice; ab eo itaque solo debet sperare bene esse. Colligamus itaque felicitatem non esse virtutem, non cumulum humanorum bonorum, non vitam naturæ consentaneam, non actionem probam; sed nexum cum primo principio, fruitionem eius, & conformationem humani animi cum eo, vt ei licet.

Qua via ad summum bonum eleuemur.

CAP. V.

Vulgata satis est sententia, eosdem esse gradus ascensus, & descensus; & sola ratione differre: cum itaque patuerit, per quos gradus anima à mundi opifice descēdat; etiā patere potest, per quos ascēdere valeat: descēdit anima post mentē, & ideas non participatas, ac participatas, recedēdo à se, ac ad vitas postremas declinādo; id eò, vt ascendat, debet ad se redire; & per rationes, ideas, & mentes medias, cū ipso vno, ipsoque bono coniungi. Finis postremus huius diuinæ conuersionis, & reditus, vnus est: ea verò, quæ ad hanc conuersionē nos excitāt, ac ad finē perducunt; non vnū, sed tria esse possunt; vt ex Phædro, & Phēdone colligitur: Nam Amor, Musica, & Philosophia, id efficere valēt; & ppter ea Mercurius, Venus, & Phēbus nostro ascen-

ascensui præesse dicuntur: Mercurius enim per rationes, Venus per amoré, Phæbus per Musicam eleuat animos ad sublimia. Iure etiam his tribus tribuitur munus cõuersionis; quoniam nos, vel per visum, vel per auditum, vel per rationé ad diuina excitamur, & inuitamur; visui, amor; auditui, musica; rationi, philosophia respondet. Insuper, tria sunt; quæ primò in intelligibili, mox in sensibili mundo refurgent: pulchritudo, quæ est ipsius boni splendor; ratio, siue proportio, cum rationum animæ, tum idearum inter se; in quibus essentialis numeri vigent, vt in earum explicatione declaratum fuit: demum essentia, & conditio rationum, & idearum: pulchritudo amorem parit; proportio excitat musicæ dilectionem; rationes, & ideæ, philosophiam formant. Ex his tribus conuersionis igniculis, philosophica est præcipua; & est talis, vt sine ea reliquæ consistere nequeant; ac suo fundaméto, & radicibus sint destitutæ. His conuersionis, ac eleuationis occasionibus valemus, & bene, & malè vti: quibus si malè vtimur, præcipites reddimur; si bene, in ipsum bonum eleuamur, in quo fœlicissimè requiescimus. Vt bene his vtamur, vt incolumes à mundi fluctibus euadamus, vt firmiùs, & tutiùs ad supèra eleuemur; duos consiliarios, duos duces, duas alas nobis parare debemus: Appetitionem boni, Desiderium veri: Appetitioni boni, respondet Prudentia; Desiderio veri, respondet Sapientia.

His purgati, & muniti, cum recessu à corporeis eleuamur ad supera, & incorporea: ad quam eleuationem parant nos virtutes morales; sapientia verò proximè iungit, quatenus sapientia est nexus rationum animæ cum ideis, mentis, idearumque contemplatio: & quoniam ideæ pro parente agnoscunt ipsum vnum, ipsumque bonum; ideo anima, dum iungitur cum ideis, cum ipso vno, ipsoque bono mirabili nexu complicatur: Et quoniam hæc omnia, vel non conueniunt animæ cum mortali corpore iunctæ, vel vix, & obscure valde conueniunt; ideo iure in Epinomide dixit Plato, paucos in hac vita, & eos obscure valde, posse dici beatos. Et hoc fortasse voluit denotare Solon, dum asseruit, neminem ante mortem posse dici beatum; quamuis Arist. in primo de moribus, longè secus eius sententiam explicauerit. Ex his patet, in multis Aristotelem ita à Platone dissentire, vt nullus cōcilio derelinquatur locus. Aristoteles ait fœlicitatem esse actionem probam; Plato hanc probam actionem iudicat esse, vel viam, vel medium ad fœlicitatem: Aristoteles duas homini tribuit fœlicitates, vnam ciuilem, alteram contemplatiuam; Plato has esse censet vias duas miro nexu coniunctas ad fœlicitatem vnam: Aristoteles in hac sola vita homini tribuit fœlicitatem, nunquam in alia; Plato è contra, in hac vmbra, in altera veram homini nouit fœlicitatem conuenire. Aristoteles itaque pro termino viam, pro essen-

tia vni.

tia umbram coluit: Plato verò ad terminum,
& essentiam, mentis aciem direxit.

Nonnulla ad felicitatem pertinentia.

CAP. VI.

Homo, qui felicitatis, & miseris est
capax, & in eius manibus est po-
situm ad vtramlibet progredi iu-
re in biuio collocatus esse dicitur:
& in eo boni Dæmonis virtus, ingenij conue-
niens dispositio, humanæ fortis splendor re-
fulget: dum, derelicta via obliqua, rectam eli-
git; neglectis tenebris, properat ad lucem; spre-
tis umbris, essentiam quærit, & magnificat. Et
quoniam felicitas sumpta pro scopo, & eius
essentia, est ipsum bonum; sumpta pro eo, &
proximè nos necit cum scopo, est sapientia, &
amor: iure, vt ad nos pertinet, & in ordine ad
ea, quæ in nobis felicitatem formant; primas
partes Plato in Philebo sapientiæ tribuit. Et
quoniam sapientia est eleuatio ad ideas, & con-
tactus earum; in quo cōtactu anima per men-
tem formatur, & ratio per ideas perficitur, &
cum primo principio necitur: iure felicitas
dicitur similitudo animæ cum Deo: nam in eo
nexu p̄ diuina formatur, vitamq; diuinā hau-
rit, & recipit: ideò, vt iure Deo simillima dica-
tur. Insuper, quia Mēs supra cælum est posita,
cū sit ab omni corpore soluta: Anima verò
cum motu, & corpore complicata: ideò iure
dicitur in Phædro, pertinētia ad mentē, supra
cælum esse collocata, & in loco supercœlesti: